

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Zasady oceniania rozwiązań zadań
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny
<i>Przedmiot:</i>	Język angielski
<i>Poziom:</i>	Poziom podstawowy
<i>Forma/Formy arkusza:</i>	MJA-P1_1P-202 (wersja A, wersja B)
<i>Termin egzaminu:</i>	Termin główny – czerwiec 2020 r.
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	3 sierpnia 2020 r.

Rozumienie ze słuchu

Zadanie 1.

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Poprawna odpowiedź	
			Wersja arkusza	
			A	B
II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne, artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka [...].</i>	1.1.	2.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje.	F	
	1.2.		F	
	1.3.		T	
	1.4.		F	
	1.5.		T	

Zadanie 2.

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Poprawna odpowiedź	
			Wersja arkusza	
			A	B
II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne, artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka [...].</i>	2.1.	2.1. Zdający określa główną myśl tekstu.	E	A
	2.2.	2.1. Zdający określa główną myśl tekstu.	A	E
	2.3.	2.5. Zdający określa kontekst wypowiedzi.	D	B
	2.4.	2.4. Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	B	D

Zadanie 3.

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Poprawna odpowiedź	
			Wersja arkusza	
			A	B
II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne, artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka [...].</i>	3.1.	2.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje.	A	B
	3.2.		A	C
	3.3.		B	A
	3.4.	2.1. Zdający określa główną myśl tekstu.	B	C
	3.5.	2.4. Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	A	C
	3.6.	2.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje.	C	B

Rozumienie tekstów pisanych

Zadanie 4.

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Poprawna odpowiedź	
			Wersja arkusza	
			A	B
II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] proste wypowiedzi pisemne [...].</i>	4.1.	3.2. Zdający określa główną myśl poszczególnych części tekstu.	E	F
	4.2.		F	E
	4.3.		D	B
	4.4.		B	D

Zadanie 5.

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Poprawna odpowiedź	
			Wersja arkusza	
			A	B
II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] proste wypowiedzi pisemne [...].</i>	5.1.	3.4. Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	A	B
	5.2.	3.1. Zdający określa główną myśl tekstu.	C	A
	5.3.	3.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje.	B	C

Zadanie 6.

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Poprawna odpowiedź	
			Wersja arkusza	
			A	B
II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] proste wypowiedzi pisemne [...].</i>	6.1.	3.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje.	B	C
	6.2.		D	A
	6.3.		A	B
	6.4.		C	D
	6.5.	3.1. Zdający określa główną myśl tekstu.	D	C

Zadanie 7.

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Poprawna odpowiedź	
			Wersja arkusza	
			A	B
II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] proste wypowiedzi pisemne [...].</i>	7.1.	3.6. Zdający rozpoznaje związki pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu.	E	C
	7.2.		C	E
	7.3.		A	B

Znajomość środków językowych**Zadanie 8.**

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Poprawna odpowiedź	
			Wersja arkusza	
			A	B
I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>	8.1.	1. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	A	B
	8.2.		C	B
	8.3.		A	C
	8.4.		B	A
	8.5.		B	C

Zadanie 9.

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Poprawna odpowiedź	
			Wersja arkusza	
			A	B
I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>	9.1.	1. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	B	C
	9.2.		C	B
	9.3.		A	B
	9.4.		C	A
	9.5.		B	C

Schemat punktowania w zadaniach od 1. do 9.

1 p. – poprawna odpowiedź.

0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Wypowiedź pisemna

Zadanie 10.

Po powrocie z wycieczki zorganizowanej przez biuro podróży chcesz podzielić się wrażeniami z kolegą z Anglii. W e-mailu do kolegi

- napisz, dlaczego zdecydowałeś(-aś) się na wycieczkę z biurem podróży
- opisz ciekawe miejsce, które zwiedziłeś(-aś) podczas wycieczki
- wyraż opinię na temat przewodnika wycieczki
- zrelacjonuj sytuację, która spowodowała, że powrót z wycieczki się opóźnił.

Wymagania ogólne

- I. *Znajomość środków językowych.*
Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].
- III. *Tworzenie wypowiedzi.*
Zdający samodzielnie formułuje krótkie, proste, zrozumiałe wypowiedzi [...] pisemnie.
- IV. *Reagowanie na wypowiedzi.*
Zdający [...] reaguje w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej [...] pisemnie.

Wymagania szczegółowe

1. *Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].*
- 5.1. *Zdający opisuje [...] miejsca [...].*
- 5.4. *Zdający relacjonuje wydarzenia z przeszłości [...].*
- 5.5. *Zdający przedstawia i uzasadnia swoje opinie [...].*
- 5.9. *Zdający opisuje doświadczenia swoje i innych.*
- 7.2. *Zdający [...] przekazuje informacje i wyjaśnienia.*

Każda wypowiedź jest oceniana przez egzaminatora w następujących kryteriach:

- treść
- spójność i logika wypowiedzi
- zakres środków językowych
- poprawność środków językowych.

Treść

W ocenie treści bierze się najpierw pod uwagę, do ilu podpunktów polecenia zdający odniósł się w swojej wypowiedzi, a następnie ile z tych podpunktów rozwinął w zadowalającym stopniu. Za wypowiedź przyznaje się od 0 do 4 punktów, zgodnie z poniższą tabelą.

Do ilu podpunktów zdający się odniósł?	Ile podpunktów rozwinął?				
	4	3	2	1	0
4	4 p.	4 p.	3 p.	2 p.	2 p.
3		3 p.	3 p.	2 p.	1 p.
2			2 p.	1 p.	1 p.
1				1 p.	0 p.
0					0 p.

Dla przykładu, za wypowiedź zdającego, który odniósł się do 2 podpunktów i oba rozwinął, przyznaje się 2 punkty.

Uwagi dodatkowe dotyczące oceniania treści

1. W ocenie treści egzaminator kieruje się:
  - a. nadrzędnymi ustaleniami dotyczącymi sposobu oceniania wypowiedzi podanymi w punktach 2–18 poniżej oraz przyjętymi w danej sesji egzaminacyjnej dla konkretnego zadania
  - b. w przypadku wątpliwości, rozważeniem następujących kwestii:
    - w jakim stopniu jako czytelnik czuje się poinformowany w zakresie kluczowego elementu danego podpunktu z polecenia?
    - w jaki sposób zdający realizuje dany podpunkt, np. za pomocą ilu zdań i jakich, za pomocą ilu czasowników/określników, jak złożona jest wypowiedź, jak wiele szczegółów przekazuje?
2. Należy uznać, że zdający **nie odniósł się** do podpunktu polecenia, jeśli
  - a. nie realizuje tego podpunktu
  - b. realizuje go w sposób niekomunikatywny.
3. Należy uznać, że zdający **odniósł się** do danego podpunktu polecenia, jeśli
  - a. realizuje go w sposób komunikatywny, ale w minimalnym stopniu, np.
    - **opisz ciekawe miejsce, które zwiedziłeś(-aś) podczas wycieczki.**
The lake was beautiful. (jedno odniesienie)
  - b. rozbudowuje minimalną realizację podpunktu o dodatkową, komunikatywną informację, np. *The lake was big and beautiful.* (dwa odniesienia)
4. Należy uznać, że zdający **rozwinął** dany podpunkt polecenia, jeśli odniósł się do niego w sposób bardziej szczegółowy, tzn. w realizacji podpunktu można wyodrębnić
  - a. przynajmniej trzy komunikatywne, minimalne odniesienia, np.
    - **opisz ciekawe miejsce, które zwiedziłeś(-aś) podczas wycieczki.**
The lake was big, beautiful with flowers all around.
  - b. jedno lub dwa bardziej rozbudowane, komunikatywne odniesienia, np.
This city is full of wonderful museums with amazing exhibitions.
This city is full of wonderful museums and peaceful parks.
5. W przypadku podpunktów polecenia, które składają się z dwóch członów:
  - a. jeśli zdający w minimalnym stopniu nawiązał do jednego członu, a drugiego nie zrealizował, należy uznać, że odniósł się do danego podpunktu
  - b. jeśli zdający nawiązał do obydwu członów w minimalnym stopniu, należy uznać, że odniósł się do danego podpunktu
  - c. jeśli zdający rozbudował swoją wypowiedź tylko w zakresie jednego członu, a drugiego nie zrealizował, należy uznać, że odniósł się do danego podpunktu
  - d. jeśli zdający odniósł się do obydwu członów i przynajmniej jeden z nich przedstawił w sposób bardziej szczegółowy, należy uznać, że rozwinął wypowiedź.
6. Wyrażenia takie jak np. *a lot of knowledge*, *go back home* są traktowane jako jedno odniesienie się do podpunktu polecenia.
7. Realizacja podpunktu polecenia za pomocą wyrażen synonimicznych lub wzajemnie wykluczających się słów/wyrażen, lub za pomocą równorzędnych słów odnoszących się do jednego aspektu jest traktowana jako jedno odniesienie, np.

- **wyraż opinię na temat przewodnika wycieczki.**
The guide was handsome and attractive.
The guide was handsome and unattractive.
8. Realizacja podpunktu polecenia przy pomocy co najmniej trzech słów/wyrażeń odnoszących się do różnych aspektów, jest uznawana za podpunkt rozwinięty, np.
    - **napisz, dlaczego zdecydowałeś(-aś) się na wycieczkę z biurem podróży.**
I chose this travel agency because it's popular, cheap and reliable.
  9. Pospolite modyfikatory występujące przed przymiotnikiem lub przysłówkiem (np. *bardzo, dość, trochę*) oraz zaimki nie są traktowane jako kolejne odniesienie do danego podpunktu polecenia.
  10. Nazwy własne nie są traktowane jako kolejne odniesienie do danego podpunktu polecenia, chyba że w wyraźny sposób wnoszą dodatkowe informacje.
  11. Realizację poszczególnych podpunktów polecenia ocenia się w całej wypowiedzi; odniesienia do tego samego podpunktu polecenia mogą wystąpić w różnych częściach pracy.
  12. Ten sam fragment tekstu nie może być traktowany jako realizacja dwóch różnych podpunktów polecenia.
  13. Dopuszczalna jest sytuacja, w której zdający traktuje poszczególne podpunkty polecenia jak zadawane pytania i tworzy wypowiedź poprzez odpowiadanie na te pytania bez przywoływania wszystkich elementów z polecenia (= wprowadzenie oraz 4 podpunkty). Wypowiedź taka nosi cechy interakcji w formie pisemnej. Taka realizacja polecenia nie prowadzi do obniżenia punktacji za treść (pod warunkiem, że w całości jest napisana w ten sposób); może natomiast skutkować obniżeniem punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.
To, że zdający nie musi przywoływać wszystkich elementów z polecenia nie oznacza, że może pominąć kluczowe elementy danego podpunktu, np. opisując ciekawe miejsce pisze: *It was big.* – taka odpowiedź nie jest akceptowana.
  14. Jeżeli zdający realizuje podpunkt polecenia w sposób niestandardowy, taki że budzi wątpliwości, wówczas wymagany jest w wypowiedzi element, który wskazuje, że ta informacja dotyczy danego podpunktu i jest logicznie uzasadniona.
  15. Jeżeli zdający realizuje podpunkt polecenia, ale komunikacja jest znacznie zaburzona na skutek użycia niewłaściwej struktury leksykalnej i/lub gramatycznej, taka wypowiedź kwalifikowana jest na poziom niższy (podpunkt rozwinięty traktowany jest jako podpunkt, do którego zdający tylko odniósł się, a podpunkt, do którego zdający odniósł się, jako podpunkt niezrealizowany), np.
    - **zrelacjonuj sytuację, która spowodowała, że powrót z wycieczki się opóźnił.**
When I back home, the car stopped suddenly. („nie odniósł się”; informacja o tym, że problem wystąpił w trakcie powrotu do domu jest niejasna; odpowiedź jest kwalifikowana na poziom niższy)
On the way home, our bus broke down and we had to look a mechanic. („rozwinął”; użycie czasownika „look” nie zakłóca komunikacji ze względu na kontekst zdania)
  16. Dopuszcza się udzielenie przez zdającego wymijającej odpowiedzi, np. *Nie wiem, kiedy... / Nie wiem, co... / Nie wiem, dlaczego...*, jeśli odpowiedź taka spełnia warunki polecenia. Nie akceptuje się odpowiedzi nienaturalnych w danej sytuacji komunikacyjnej, np. *I don't know what place I liked.*
  17. Jeżeli zdający realizuje kluczowy fragment wypowiedzi w języku polskim, uznaje się realizację podpunktu polecenia za niekomunikatywną, np.

- **napisz, dlaczego zdecydowałeś(-aś) się na wycieczkę z biurem podróży.**
I chose the agency because they offered the best warunki. („nie odniósł się”)
18. Jeżeli zdający używa języka polskiego we fragmencie wypowiedzi, który nie jest kluczowy do realizacji polecenia, fragment w języku polskim nie jest brany pod uwagę w ocenie treści, np.
- **napisz, dlaczego zdecydowałeś(-aś) się na wycieczkę z biurem podróży.**
I chose the agency because they offered the best price na rynku. („odniósł się”)

Zadanie 10.

Po powrocie z wycieczki zorganizowanej przez biuro podróży chcesz podzielić się wrażeniami z kolegą z Anglii. W e-mailu do kolegi

- napisz, dlaczego zdecydowałeś(-aś) się na wycieczkę z biurem podróży
- opisz ciekawe miejsce, które zwiedziłeś(-aś) podczas wycieczki
- wyraż opinię na temat przewodnika wycieczki
- zrelacjonuj sytuację, która spowodowała, że powrót z wycieczki się opóźnił.

Hi!

I've just returned from a trip organised by my local travel agency.

- **napisz, dlaczego zdecydowałeś(-aś) się na wycieczkę z biurem podróży**

5.5. Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie, poglądy i uczucia.

7.2. Zdający [...] przekazuje informacje i wyjaśnienia.

Należy uznać każdą komunikatywną odpowiedź, w której zdający wskazuje powód wyjazdu na wycieczkę zorganizowaną przez biuro podróży, np.

- wskazuje zalety wyjazdu z biurem podróży / wady organizowania wyjazdu samodzielnie, np. *I decided on a package tour because I didn't have to worry about anything.* LUB
- informuje, dlaczego wybrał właśnie to biuro, np. *I chose XYZ agency because they are the best; My friend went with them last year and told me that everything was perfect.* LUB
- przedstawia inne okoliczności swojej decyzji, np. *The trip was a present for my birthday so I had no choice;*

Akceptowane są zarówno wyjazdy na imprezy objazdowe, jak i pobytowe; krajowe lub zagraniczne.

Akceptowana jest taka realizacja tego podpunktu polecenia, z której wynika powód wyjazdu z biurem podróży, np. *I went with them because meals were included; I made the decision because it was a journey by bus.*

Jeśli zdający podaje powód, który może być uzasadnieniem wyjazdu z biurem podróży, ale nie wynika to z pracy, taka realizacja tego podpunktu polecenia jest kwalifikowana na poziom niższy, np. *The hotel was great.* („nie odniósł się”); *Meals were included and there was a great variety of food and drink.* („odniósł się”); *It was an amazing trip! Travel agency organised it perfectly!* („nie odniósł się”)

Spójniki *so, because* nie są wymagane, jeżeli podane uzasadnienie jest naturalnym powodem wyboru wyjazdu z biurem podróży, np. *They offered a great price and many attractions; They are the best in the country and I always travel with them; This agency*

offered us the best deal; LUB opis oferty biura zawiera element, który zachęcił zdającego do zainteresowania się nią np. *The hotel in their leaflet was really beautiful, with an exotic garden around*. LUB dzięki skorzystaniu z oferty biura zdający nie musiał zajmować się organizacją wyjazdu, np. *Everything was included in the price: meals, place to sleep and a guide*.

Jeżeli zdający podaje powód wycieczki z biurem podróży, która dopiero się odbędzie, taka realizacja tego podpunktu polecenia kwalifikowana jest na poziom niższy, np. *I'll go with Sun Travel agency because I know them*. („nie odniósł się”) Taka realizacja powoduje także zakłócenie spójności tekstu.

Podanie nazwy biura podróży nie jest traktowane jako oddzielne odniesienie się do tego podpunktu polecenia, np. *I chose „Kujawiaczek”/”Blue Travel” because they are cheap and reliable*. (“odniósł się”)

Akceptowane jest podanie powodu wyjazdu z biurem podróży w czasie teraźniejszym, np. *It was the best option. I do not know the language and English customs*.

Nie akceptuje się odpowiedzi, w której zdający nie podaje powodu wyjazdu z biurem podróży, np.

- przedstawia swoje wrażenia z wyjazdu, np. *I enjoyed the trip very much*.
- podaje powód wyjazdu na wycieczkę, która nie była zorganizowana przez biuro podróży, np. *I decided to organize my trip myself, because it's cheaper*.
- podaje powód, który nie wskazuje na konieczność zaangażowania biura podróży, np. *Travelling is good for tolerant people; I chose this trip because I wanted to go abroad*.

nie odniósł się	odniósł się	odniósł się i rozwinął
<p>I spent 2 weeks on this trip.</p> <p>I went on this trip because I wanted to see many landmarks.</p>	<p>I went with them because they planned the trip and I got a discount.</p> <p>I saw their ad and decided to go with them.</p>	<p>We have travelled with “Super Travel” many times so far and we were always satisfied with their service so my choice was obvious.</p> <p>I asked my parents to buy that trip for me because my friend had already had the tour arranged and we wanted to spend that time together.</p> <p>I have to say that travelling with a travel agency is much better than travelling alone. All you have to do is to pay them and they will make many trips and organize accommodation.</p>

• **opisz ciekawe miejsce, które zwiedziłeś(-aś) podczas wycieczki**

5.1. Zdający opisuje [...] miejsca [...].

Należy uznać każdą komunikatywną wypowiedź, w której zdający opisuje jedno z miejsc zwiedzonych w czasie wycieczki, np.

- kraj, np. *France is a beautiful country with a long and fascinating history.*
- miejscowość, np. *During the trip we visited a beautiful village on a seashore; In Miami there was a long beach.*
- konkretną atrakcję, np. *The Museum of Science is an amazing place, full of exhibits you can play with.*

Za **opis** uznaje się odniesienie do jakiegokolwiek cechy danego miejsca, np.

- wielkości, np. *Zadar is a small town with many narrow streets.*
- wyglądu, położenia geograficznego, np. *The lake is surrounded by forest; Antalya is in the south of Turkey.*
- atmosfery, np. *The people in Barcelona are very friendly. The inhabitants were singing and dancing all the time; The biggest attraction on the trip was Nottingham Carnival. I felt wonderful there. It was crowded with people and everybody was having fun.*
- obiektów, które się tam znajdują, np. *There are many museums.*
- faktów, które wskazują na wygląd/cechę charakterystyczną, np. *The town was built in the 15th century.*

Podanie nazwy opisywanego miejsca/miejscowości, nie jest uznawane za realizację tego podpunktu polecenia, np. *During the trip we visited Lake Como.* („nie odniósł się”) ALE *During the trip we visited amazingly beautiful Lake Como.* („odniósł się”)

Nie jest wymagane podanie nazwy zwiedzanego miejsca. Jeśli nazwa jest podana, nie jest traktowana jako oddzielne odniesienie się do tego podpunktu polecenia. np. *We stopped near a big waterfal called Marmara Falls.* („odniósł się”)

Akceptowana jest taka realizacja tego podpunktu polecenia, w której zdający opisuje miejsce używając przymiotników oceniających, np. *The river we crossed looked amazing/fantastic.*

Wyrażenie opinii o tym miejscu nie jest uznawane za opis, np. *Rome is the best place in Italy* („odniósł się”), ale jest uznawane jako element rozwijający, np. *The best place I visited was the Eiffel Tower. It was very high and I was excited; My favourite place was a Museum of Science. There were many interesting objects.* („rozwinął”)

Podanie faktów, które nie wskazują na wygląd/cechę charakterystyczną odwiedzonego miejsca, nie jest uznawane za realizację tego podpunktu polecenia, ale jest traktowane jako element rozwijający (pod warunkiem, że w pracy znajduje się jakiś element opisu tego miejsca). *We visited London, the capital of England.* („nie odniósł się”) ALE *We visited London, the capital of England, and its amazing museums.* („rozwinął”)

Jeśli zdający opisuje odwiedzone miejsce poprzez podanie nazw własnych obiektów, które się w nim znajdują, taka realizacja tego podpunktu polecenia jest traktowana jako jedno odniesienie, np. *In Scotland you can see the Edinburgh Castle, the Holyrood House and the Cathedral. They are beautiful.* („odniósł się”)

Jeśli zdający przedstawia przebieg swojego wyjazdu lub pobytu w danym miejscu, informując o zwiedzonych miejscach, ale nie opisuje żadnego z tych miejsc, taka realizacja

tego podpunktu polecenia jest kwalifikowana na poziom niższy, np. *In France we first went to a museum and then visited the castles of French kings.* („odniósł się”) Opis pobytu w danym miejscu może być elementem rozwijającym, pod warunkiem, że w pracy znajduje się jakiś element opisu tego miejsca, np. *In London we first visited a church and then went across a wooden centuries-old bridge.* („rozwinął”)

Nie akceptuje się odpowiedzi, w której zdający nie uwzględni opisu żadnego ze zwiedzanych miejsc, np.

- podaje jedynie nazwę miejsca zwiedzonego w czasie wyjazdu, np. *I liked the Museum of Science.*
- wyraża opinię o zwiedzonym miejscu, która nie zawiera elementów opisu, np. *I love London. It's my favourite place on Earth.*

nie odniósł się	odniósł się	odniósł się i rozwinął
I enjoyed the festival very much because the tickets were cheap. During the trip I visited British Museum.	Rome is my favourite place. I like it because it's sunny. During the trip we visited a spectacular palace which I enjoyed most.	My favourite place on the way was a big waterfall. It was situated among trees and beautiful rocks. I was thrilled to see the ruins of an ancient theatre. It was huge. It's hard to imagine how marvellous it looked in its golden era. On the way to Poland we stopped at the lake and I fell in love with it. It wasn't big but the colour of the water and all the swans on it made us speechless.

• wyraż opinii na temat przewodnika wycieczki

5.5. Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie, poglądy i uczucia.

Należy uznać każdą komunikatywną odpowiedź, w której zdający wyraża opinię na temat przewodnika, np.

- wyraża swój stosunek emocjonalny do osoby, która była przewodnikiem, np. *I didn't like the man who looked after us.*
- podaje przynajmniej jedną cechę przewodnika, która mu się podobała / nie podobała, np. *He was always on time which shows that he is professional; Our guide always shouted when I was late and I hated it.*

Nie jest konieczne użycie słowa *guide*. Zdający może wyrazić opinię o osobie, która zajmowała się / opiekowała się grupą podczas całego wyjazdu lub oprowadzała grupę podczas pobytu w jednym ze zwiedzanych miejsc, np. *The man who showed us around Milan was amazing. He had a lot of knowledge and was so handsome!*

Jeśli zdający używa niewłaściwego słowa na określenie przewodnika, np. *travel agent, assistant, conductor*, lub nie wynika z pracy, że opis dotyczy przewodnika, taka realizacja tego podpunktu polecenia jest kwalifikowana na poziom niższy, np. *Our pilot was very patient*

and knew amazing facts about the city. („odniósł się”); *He was friendly and smiled a lot.* („nie odniósł się”)

Jeżeli zdający przekazuje fakty dotyczące przewodnika lub opisuje go, np. *He talked to us in English; Our guide was from Italy; Mark, our tour leader, had dark hair; The person who looked after us was very young, I think he was in his 20s; Our tour guide talked a lot;* taka realizacja tego podpunktu polecenia nie jest akceptowana. Informacje o przewodniku są traktowane jako element rozwijający, pod warunkiem, że w pracy zawarta jest opinia, np. *It was fascinating to listen to him. He lived in Italy so he could tell us many interesting things* („rozwinął”)

Jeśli opis przewodnika lub przedstawione fakty na jego temat wskazują na pozytywną lub negatywną opinię, taka realizacja tego podpunktu jest akceptowana, np. *Our guide was really impolite and knew very little about the place; Our guide had a lot of knowledge.*

Jeśli zdający podaje opinie innych osób na temat przewodnika i nie odnosi się do tych opinii, taka realizacja tego podpunktu jest kwalifikowana na poziom niższy.

Jeśli zdający pisze o przewodniku w formie książkowej lub elektronicznej, zamiast o osobie, która zajmowała się grupą w trakcie wycieczki, taka realizacja tego podpunktu jest kwalifikowana na poziom niższy. Warunkiem zaakceptowania takiej realizacji jest wyrażenie przez zdającego opinii o przewodniku, z którego korzystał.

Nie akceptuje się odpowiedzi, w której zdający nie wyraża opinii o przewodniku, np.

– opisuje go w sposób, który nie jest wyrażeniem opinii, np. *Our tour guide often told us about his dog; Tomek, our guide, had a big nose.*

nie odniósł się	odniósł się	odniósł się i rozwinął
We played chess with our guide.	I appreciated his skills. He was a good tour guide.	The tour guide we had was an angry and unpleasant man. His jokes were very sarcastic.
The guide wanted to give us more free time.	Our guard was great. She knew funny facts about the places we visited.	We loved our guide at once. She had a specific sense of humour and spoke four languages fluently. I admired her style too.
The guide showed us the museum and took us to the beach.	The guide was amazing and he talked in an interesting way.	Mark, our tour leader, was really handsome and he talked about history of the country in a fascinating way. I could listen to him for hours.

• zrelacjonuj sytuację, która spowodowała, że powrót z wycieczki się opóźnił

5.4. Zdający relacjonuje wydarzenia z przeszłości.

Należy uznać każdą komunikatywną odpowiedź, w której zdający opisuje sytuację, która spowodowała opóźniony powrót z wycieczki, np.

- relacjonuje sytuację, która spowodowała opóźniony wyjazd, np. *When we were returning, our bus left 10 minutes late, and then, after half an hour we had to go back to London. We came home very late.*
- podaje powód opóźnienia, np. *We arrived home two hours late because there was a long traffic jam; The weather was very windy and our plane couldn't take off.*

Akceptowane jest spóźnienie związane z wycieczką, która miała miejsce podczas wyjazdu.

Akceptowana jest realizacja tego podpunktu polecenia poprzez opis własnego spóźnienia na miejsce zbiórki, np. *Last day I arrived late at the coach station because my taxi driver went to the wrong place.*

Opisanie okoliczności opóźnionego wyjazdu lub podanie szczegółów na temat spóźnienia jest akceptowane jako realizacja tego podpunktu polecenia, np. *Our plane back home took off 3 hours late from Heathrow.* („rozwinął”)

Jeśli zdający opisuje sytuację, która mogła spowodować opóźniony powrót z wycieczki, ale nie wynika to z pracy, taka realizacja tego podpunktu polecenia jest kwalifikowana na poziom niższy, np. *While we were shopping in a small town on the way, two of our tourists couldn't find our bus for 20 minutes.* („odniósł się”)

Jeśli zdający opisuje sytuację, w której wystąpiło spóźnienie, ale nie wiadomo, że chodzi o powrót do domu / spóźnienie w drodze powrotnej z wycieczki, taka realizacja tego podpunktu polecenia jest kwalifikowana na poziom niższy, np. *On Monday I was two hours late because my watch had stopped.* („odniósł się”)

Jeśli zdający opisuje sytuację dotyczącą opóźnienia w drodze powrotnej, ale używa czasu teraźniejszego, taka realizacja tego podpunktu polecenia jest kwalifikowana na poziom niższy, np. *We come to the airport and we hear that the plane is delayed.* („odniósł się”)

Nie akceptuje się odpowiedzi, w której zdający nie przedstawia sytuacji, która spowodowała opóźniony powrót/wyjazd, np.

- informuje o spóźnieniu, ale nie informuje, co było jego powodem, np. *We came to Poland seven hours late. It was horrible!*
- opisuje podróż powrotną bez żadnych zakłóceń, np. *While we were coming back home, we were watching films.*
- opisuje powrót z wycieczki bez odniesienia do spóźnienia, np. *My parents were waiting for me at the airport when I came back!*

nie odniósł się	odniósł się	odniósł się i rozwinął
We were earlier than we thought because the weather was good.	Our driver got lost somewhere in Austria so we travelled longer.	It was very stormy over the airport and the wind blew violently so our plane was cancelled. We returned to Poland the next day.
Our return was delayed and everybody was angry.	The plane was delayed so we had to wait at the airport.	We arrived in Warsaw three hours later than expected because there

		had been an accident on the motorway.
--	--	---------------------------------------

Spójność i logika wypowiedzi

W ocenie spójności bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu tekst funkcjonuje jako całość dzięki jasnym powiązaniom (np. leksykalnym, gramatycznym) wewnątrz zdań oraz między zdaniem/akapitami tekstu. W ocenie logiki wypowiedzi bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu wypowiedź jest klarowna (np. czy nie jest jedynie zbiorem przypadkowo zebranych myśli).

2 p.	wypowiedź jest w całości lub w znacznej większości spójna i logiczna zarówno na poziomie poszczególnych zdań, jak i całego tekstu
1 p.	wypowiedź zawiera usterki w spójności/logice na poziomie poszczególnych zdań oraz/lub całego tekstu
0 p.	wypowiedź jest w znacznej mierze niespójna/nielogiczna; zbudowana jest z trudnych do powiązania w całość fragmentów

Dodatkowe uwagi dotyczące spójności

1. W ocenie spójności należy rozważyć poziom spójności tekstu, zarówno na poziomie poszczególnych zdań, jak i całego tekstu, w stosunku do jego długości. Jedna bądź dwie usterki w dłuższym tekście to nie to samo, co jedna bądź dwie usterki w spójności w tekście bardzo krótkim. Nie należy jednak bezpośrednio przeliczać liczby usterek na odpowiednią liczbę punktów.
2. Zaburzenie spójności i/lub logiki może wynikać na przykład z:
  - braku połączenia tekstu piszącego z podanym początkiem
  - braku połączenia między częściami tekstu; odwoływanie się do czegoś, co nie jest wcześniej wspomniane
  - nieuzasadnionego użycia czasowników w różnych czasach gramatycznych (przeskakiwania z jednego czasu gramatycznego na inny)
  - błędów językowych i/lub ortograficznych, które powodują, że odbiorca gubi się, czytając tekst
  - poważnych zakłóceń komunikacji w tekście w wyniku błędów językowych
  - braku logiki w tekście, np. przytoczenia argumentu, który jest sprzeczny z ogólnie przyjętymi zasadami rozumowania. (jeśli nie ma w pracy żadnego uzasadnienia/kontekstu, który tłumaczyłby taką właśnie realizację danego podpunktu)
3. Zdający nie musi realizować podpunktów polecenia w kolejności, w jakiej są wymienione w zadaniu. Sama zmiana kolejności nie może być podstawą do obniżenia punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.
4. Brak podziału na akapity nie prowadzi automatycznie do obniżenia punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.
5. Brak powiązania między rozwinięciem napisanym przez zdającego a zdaniem wprowadzającym i/lub kończącym podanym w arkuszu może być podstawą do obniżenia punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.

6. Jeżeli w pracy nie są zaznaczone żadne błędy w spójności/logice, należy przyznać 2 punkty w tym kryterium.
7. Jako usterki w spójności/logice egzaminator oznacza te fragmenty, w których gubi się, czytając tekst. Błędy językowe i ortograficzne mogą powodować zaburzenie spójności i logiki, ale wiele zależy od kontekstu wypowiedzi. Ten sam błąd może w mniejszym lub większym stopniu zaburzać zrozumienie tekstu. Może on wpływać na ocenę spójności i logiki i/lub przekazania komunikatu.
8. Błędy logiczne mogą często wynikać z niewystarczającego kontekstu w treści pracy, braku kluczowego elementu do uzasadnienia stwierdzenia, które samo w sobie jest sprzeczne z zasadami logiki.
9. Słowa napisane po polsku lub w języku innym niż język egzaminu egzaminator zaznacza jako błędy w spójności, jeśli w znacznym stopniu utrudniają zrozumienie komunikatu. Jeśli komunikacja nie jest zaburzona, podkreśla je jedynie jako błędy językowe.
10. Jeśli praca (lub jej obszerne fragmenty) jest w znacznej większości niespójna/niekomunikatywna/niezrozumiała dla odbiorcy, egzaminator może zaznaczyć całość pracy (lub dany fragment) „pionową falą” na marginesie i nie podkreślać poszczególnych zaburzeń. Jednocześnie w takiej pracy oznacza się błędy.

Zakres środków językowych

W ocenie zakresu środków językowych bierze się pod uwagę zróżnicowanie struktur leksykalno-gramatycznych użytych w wypowiedzi.

2 p.	zadowalający zakres środków językowych; oprócz środków językowych o wysokim stopniu pospolitości w wypowiedzi występuje kilka precyzyjnych sformułowań
1 p.	ograniczony zakres środków językowych; w wypowiedzi użyte są głównie środki językowe o wysokim stopniu pospolitości
0 p.	bardzo ograniczony zakres środków językowych; w wypowiedzi użyte są wyłącznie najprostsze środki językowe

1. Zadowalający zakres środków językowych odnosi się do środków leksykalno-gramatycznych ujętych w zakresie struktur w *Informatorze*, których znajomości można oczekiwać od absolwenta szkoły ponadgimnazjalnej na poziomie B1.
2. Pod pojęciem „precyzyjne sformułowania” rozumie się wyrażanie myśli z wykorzystaniem słownictwa swoistego dla tematu i unikanie wyrazów oraz struktur o wysokim stopniu pospolitości, takich jak *miły*, *interesujący*, *fajny*. W precyzji wyrażania myśli mieści się również charakterystyczny dla danego języka sposób wyrażania znaczeń, np. stosowanie typowych dla danego języka związków wyrazowych oraz struktur gramatycznych precyzyjnie pasujących do danej sytuacji komunikacyjnej.

Poprawność środków językowych

W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę błędy gramatyczne, leksykalne i ortograficzne oraz ich wpływ na komunikatywność wypowiedzi.

2 p.	<ul style="list-style-type: none"> • brak błędów • nieliczne błędy niezakłócające komunikacji lub sporadycznie zakłócające komunikację
1 p.	<ul style="list-style-type: none"> • liczne błędy niezakłócające komunikacji lub czasami zakłócające komunikację • bardzo liczne błędy niezakłócające komunikacji
0 p.	<ul style="list-style-type: none"> • liczne błędy często zakłócające komunikację • bardzo liczne błędy czasami lub często zakłócające komunikację

W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę orientacyjny stosunek liczby błędów do długości tekstu stworzonego przez zdającego (nie ma potrzeby liczenia wyrazów i błędów). „Liczne” błędy w przypadku tekstu bardzo krótkiego to nie to samo, co „liczne” błędy w przypadku tekstu dłuższego.

Sposób oznaczania błędów

Błędy oznacza się tylko w wypowiedzi zdającego, stosując oznaczenia podane w tabeli; nie oznacza się rodzaju błędu na marginesie.

rodzaj błędu	sposób oznaczania	przykład
błąd językowy (leksykalny, gramatyczny)	podkreślenie linią prostą	<i>Marek <u>lubić</u> czekoladę.</i>
błąd językowy spowodowany brakiem wyrazu	znak √ w miejscu brakującego wyrazu	<i>Marek √ czekoladę.</i>
błąd ortograficzny	otoczenie słowa kołem	<i>Słońce (gżeje).</i>
błąd językowy i ortograficzny w jednym słowie	podkreślenie linią prostą i otoczenie kołem	<i>Słońce (gzać) w lecie.</i>
błędy w spójności / logice	podkreślenie linią falistą	<i>Założyłem kurtkę, <u>bo było goraco.</u></i>

Błędy ortograficzne zmieniające znaczenie wyrazu są traktowane jako błędy językowe i oznaczane poprzez podkreślenie wyrazu linią prostą.

Nie oznacza się błędów interpunkcyjnych.

Usterki w spójności i logice występujące pomiędzy akapitami mogą być zaznaczane „pionową falą” na marginesie.

Uwagi dodatkowe

1. Wypowiedź jest oceniana na 0 punktów we wszystkich kryteriach, jeżeli jest
  - w całości nieczytelna (pod pracą zapisuje się „praca w całości nieczytelna”, a na karcie odpowiedzi zaznacza 0 punktów w każdym kryterium) LUB
  - całkowicie niezgodna z poleceniem (pod pracą zapisuje się „praca całkowicie niezgodna z poleceniem”, a na karcie odpowiedzi zaznacza się 0 punktów w każdym kryterium) LUB
  - niekomunikatywna dla odbiorcy, np. w całości napisana fonetycznie (pod pracą zapisuje się „praca całkowicie niekomunikatywna”, a na karcie odpowiedzi zaznacza się 0 punktów w każdym kryterium).
2. Praca, która zawiera fragmenty odtworzone z podręcznika, zadania zawartego w arkuszu egzaminacyjnym lub innego źródła, w tym internetowego, lub przepisane od innego zdającego, jest uznawana za niesamodzielną.
3. Jeżeli praca zawiera fragmenty na zupełnie inny temat, wyuczone na pamięć lub fragmenty całkowicie nienawiązujące do polecenia, a jednocześnie zaburzające spójność i logikę tekstu, są one otaczane kołem i nie są brane pod uwagę przy liczeniu wyrazów i ocenie zakresu środków językowych i poprawności środków językowych.
4. Jeżeli za wypowiedź przyznano 0 punktów w kryterium treści, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się również 0 punktów.
5. Jeżeli za wypowiedź przyznano 1 punkt w kryterium treści, we wszystkich pozostałych kryteriach można również przyznać maksymalnie po 1 punkcie.
6. Jeżeli wypowiedź zawiera 60 wyrazów lub mniej, jest oceniana wyłącznie w kryterium treści. W pozostałych kryteriach przyznaje się 0 punktów. W takich pracach nie oznacza się błędów.
7. Wyrazy zapisane przy użyciu skrótów, np. *4U*, *bfr sql*, należy oznaczyć jako błędy ortograficzne.
8. W ocenie poprawności środków językowych w wypowiedziach zdających ze stwierdzoną dysleksją nie bierze się pod uwagę błędów ortograficznych. Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu w pracy zdającego z opinią o dysleksji to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności językowej.
Zasady te obowiązują również w ocenie prac zdających z dysgrafią, dysortografią, afazją, z zaburzeniami komunikacji językowej, mózgowym porażeniem dziecięcym, a także prac zdających, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego oraz prac pisanych na komputerze.
9. Zdający może używać oryginalnej pisowni w obcojęzycznych nazwach geograficznych, nazwach obiektów sportowych, gazet, zespołów muzycznych, programów telewizyjnych, tytułach, pod warunkiem że podaje wyjaśnienie w języku egzaminu, tak aby informacja była komunikatywna dla odbiorcy. Z tekstu musi wynikać, że jest mowa o gazecie, filmie, grupie muzycznej itd. lub musi wystąpić określenie *film*, *band*, np. *film „M jak miłość”*, *„Świat Dysku” magazine*.
Jeżeli zdający podaje nazwę w języku innym, niż zdawany i nie podaje objaśnienia, całe wyrażenie jest podkreślane linią prostą i traktowane jako jeden błąd językowy, np. *I read Nowe Horyzonty*. – 1 błąd językowy. Oprócz tego całe wyrażenie podkreślane jest linią falistą i traktowane jako błąd w spójności. Jeśli użycie tej nazwy jest kluczowe dla realizacji polecenia, ta informacja nie jest uwzględniana w ocenie treści.
10. Praca w brudnopisie jest sprawdzana, jeżeli słowo *Brudnopis* przekreślono i obok zostało napisane *Czystopis*.

11. Jeżeli zdający umieścił w pracy adnotację *ciąg dalszy w brudnopisie* i zakreślił, która część jest czystopisem, to ta część podlega ocenie.

Uwagi dotyczące zasad liczenia słów w wypowiedziach zdających

1. Liczone są słowa oddzielone spacją, np. *at home* (2 słowa), *for a change* (3 słowa), *1780* (1 słowo), *10.01.2015* (1 słowo), *10 January 2015* (3 słowa).
2. Formy skrócone (*don't, can't, isn't, haven't* itd.) liczone są jako jedno słowo.
3. Jako jeden wyraz liczone są
  - słowa łączone dywizem, np. *well-built, twenty-four*
  - oznaczenia, symbole literowe, bez względu na liczbę liter, np. *SMS/sms*
  - adres mailowy lub internetowy oraz numer telefonu.
4. Podpis XYZ nie jest uwzględniany w liczbie słów.
5. Nie uznaje się i nie uwzględnia w liczbie słów symboli graficznych używanych w Internecie (np. „buźki”).
6. Uwzględnia się w liczbie słów wyrazy w języku innym niż język egzaminu np. *I read Nowe Horyzonty*. – 4 słowa.